

J e g y z ő k ö n y v

a MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK 1956. december 1-én
de. 11 órakor tartott 7.sz.üléséről.

Jelen voltak: Rusznyák István elnök, Ligeti Lajos, Fogarasi Béla
alelnökök, Erdey-Gruz Tibor főtitkár, Bognár Géza
főtitkárhelyettes, Hevesi Gyula, Jánossy Lajos,
Major Máté akadémiai titkárok,
Alexits György, Molnár Erik, Novobátczy Károly
elnökségi tagok,
Bóka László, Szabó Imre, Hajós György, Somos András,
Gömöri Pál, Geleji Sándor, Erdey László, Törő Imre
osztálytitkárok,
Szabolcsi Bence, Manninger Rezső, Maucha Rezső,
Mihailich Győző, Schulek Elemér tiszteleti elnökségi
tagok.

Meghivottak: Nizsalovszky Endre akadémikus, az MTA Nemzeti Bi-
zottságának titkára, Tolnai Gábor lev. tag, a TMB
titkára, Tőkés Ottó, az MTA Elnökségi Titkárságának
vezetője, Hatvany József, az MTA Elnökségi Titkár-
ságának h. vezetője, Somorjai László az MTA Hivatala
Forradalmi Bizottságának elnöke.

Külföldön tartózkodnak: Lukács György és Sedlmayr Kurt elnökségi
tagok,

Kimentették magukat: Gombás Pál alelnök és Verő József az
Elnökség tiszteletbeli tagja.

.....

N a p i r e n d :

- I. Rusznyák István elnök, Erdey-Gruz Tibor főtitkár és
Straub F. Brunó elnökségi tag leveleinek ismertetése.
Előadó: Ligeti Lajos elnökhelyettes
- II. Főtitkári beszámoló.
Előadó: Bognár Géza főtitkárhelyettes
- III. Beszámoló az MTA Nemzeti Bizottságának munkájáról
és indítványok.
Előadó: Nizsalovszky Endre, a Nemzeti Bizottság
titkára

IV. Javaslat az 1956 évi prémiumok és elnöki jutalmak kiosztására.

Előadó: Bognár Géza főtitkárhelyettes

V. Egyebek.

Ligeti Lajos elnökhelyettes üdvözli az Elnökség megjelent tagjait és az ülést megnyitja.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Novobátzky Károly elnökségi tagot és Szabó Imre osztálytitkárt.

Napirend előtt bejelenti, hogy az elmúlt tragikus események idején gyilkos golyó által találva elhunyt I.TÓTH ZOLTÁN lev.tag és REM IGNAC, az MTA Hivatala főosztályvezető helyettese.

Ligeti Lajos elnökhelyettes megemlékező szavai után az Elnökség tagjai egy perc néma felállással adóztak I.Tóth Zoltán lev.tag és Rem Ignác főosztályvezető helyettes emlékének.

.....

Ligeti Lajos elnökhelyettes a továbbiakban bejelenti, hogy f.é. november 3-án megalakult az Akadémia Nemzeti Bizottsága. A Bizottság elnökévé Kodály Zoltán akadémikust, alelnökévé Gombás Pál akadémikust, titkárává Nizsalovszky Endre akadémikust választották meg. Nizsalovszky Endre akadémikust, mint a Nemzeti Bizottság titkárát hívták meg a mai ülésre és kéri az Elnökséget, hogy a meghívást hagyja jóvá.

Határozat:

Elnökség Nizsalovszky Endre akadémikus, a Nemzeti Bizottság titkára meghívásával az Elnökség üléseire egyetért.

.....

I.

Rusznyák István elnök, Erdey-Graz Tibor főtitkár és Straub F.Brunó elnökségi tagok leveleinek ismertetése.

Ligeti Lajos elnökhelyettes ismerteti az Elnökség tagjaival

- a./ Rusznyák István akadémikus levelét, melyben bejelenti, hogy elnöki tisztségéről az összehívandó Közgyűlésen le kíván mondani és a f.évre még fennálló szabadságát igénybe veszi.
- b./ Erdey-Gruz Tibor akadémikus levelét, melyben bejelenti, hogy főtitkári tisztségéről a legközelebbi Közgyűlésen le kíván mondani és a f.évre még fennálló szabadságát igénybe veszi.
- c./ Straub F. Brunó akadémikus levelét, melyben lemond elnökségi tagságáról.

Nizsalovszky Endre akadémikus bejelenti, hogy a f.é. október 23-i események után az Akadémia ügyeit a Nemzeti Bizottság intézte. Mikor a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány határozata megjelent, amely szerint a Nemzeti Bizottságokat tanácsadó szervekké minősítette, ő mint a Bizottság titkára arra törekedett, hogy a vezetést az alapszabályszerű szervek vegyék át és azóta csak a Bizottság által jóváhagyott javaslatokat terjeszti az Akadémia hivatalos vezetősége felé.

Véleménye szerint az Akadémia törvényességét gátolja az a körülmény, hogy az Akadémia elnöke nem jelölte meg helyettesét, Kéri az Elnökséget, hagyja jóvá, hogy Ligeti Lajos, -aki f.é. november 13. óta ellátja az elnöki teendőket - legyen az elnök helyettese.

Rusznyák István elnök nem kíván kitérni azon indokokra, amelyek arra késztették, hogy ne éljen az alapszabályokban lefektetett jogával. Vannak olyan esetek, mikor az elnöknek nem áll módjában helyettesét megjelölni. Véleménye szerint jelen esetben Ligeti Lajos alelnök megerősítése elnökhelyettesi tisztségében, az egész Elnökséget illeti.

Határozat:

Elnökség

- 1./ tudomásul veszi Rusznyák István, Erdey-Gruz Tibor és Straub F. Brunó akadémikusok leveleinek tartalmát,
- 2./ egyetért azzal, hogy az Akadémia elnökét a Közgyűlésig Ligeti Lajos alelnök helyettesítse.

II.

Főtitkári beszámoló.

Bognár Géza főtitkárhelyettes beszámolója:

Tisztelt Elnökség ! A hazánkban ma uralkodó körülmények nem alkalmasak arra, hogy Akadémiánk hozzá méltó formában megvitathassa a helyzetet és ahhoz mértén állást foglaljon. Nem alkalmasak továbbá az idők arra sem, hogy a forradalomnak szellemében az Akadémián végrehajtandó változásokat és az azokkal összefüggő elvi kérdéseket megvitassuk. Ugy gondolom, hogy mindez a közgyűlés feladata lesz, amelyet azonban csak akkor hívhatunk össze, amikor ennek objektív feltételei megvannak.

Az Akadémiának azonban élnie kell, a tudományos dolgozók létfenntartását biztosítani kell, meg kell óvni épületeinket, műszereinket, könyvtárainkat és amennyire csak lehet folyamatosan meg kell indítani a kutatómunkát. Mindezek érdekében szükséges, hogy az Akadémián újból meginduljon a normális élet, helyreálljon a vezetésnek, a hivatalnak, az intézményeknek, vállalatoknak lehetőleg normális munkarendje.

Mint ismeretes a forradalom napjaiban az Akadémián meglehetősen zavaros helyzet alakult ki, amikor is különböző személyek és csoportok tevékenykedtek és léptek fel az Akadémia nevében. Az 1956. november 3-án történt értekezlet több felszólalója rámutatott, hogy ezek a személyek és csoportok nem illetékesek az Akadémia nevében nyilatkozni, mert ezt egyedül az Akadémia közgyűlése teheti meg. Ugy gondolom, hogy nekünk továbbra is ezen az állásponton kell lennünk és ebből kifolyólag az Akadémia törvényes vezető szerveként csakis az alapszabály szerinti közgyűlés által titkos szavazással megválasztott elnökséget tekinthetjük. Ez véleményem szerint természetesen nem zárja ki azt, hogy az akadémikusoknak egy része egyes kivülálló személyekkel - pl. tanácskozó tagokkal, vagy tudományos fokozatokkal rendelkező kutatókkal együtt ne hozhassanak létre társadalmi szerveket /nemzeti bizottság, forradalmi tanács stb./, amelyeknek véleményét és javaslatait az elnökség mindenkor meghallgathatja. Ebben a szellemben hívtam meg mai ülésünkre Nizzalovszky Endre akadémikust, a Nemzeti Bizottság titkárát, aki számos értékes javaslatával eddig is sok mindenben segítette munkánkat.

Nem kívánom igénybe venni a tisztelt elnökség türelmét mindazon gazdasági intézkedések részletezésével, amelyeket a forradalom kitörése óta tettünk. Megemlítem ezek közül az illetmények és tiszteletdíjak kifizetésének szabályozását, az épület/károk felmérését és a helyreállítási munka beindítását, a gépkocsiállomány visszaszerzését, üzemeltetését, a hivatali és intézeti munka beindítására tett intézkedéseket, segélyek és előlegek folyósítását, az élelmiszerellátás megszervezését. Mindezen intézkedések végrehajtása során a hivatal dolgozói részéről nagyfokú áldozatkészség és az Akadémia ügyei iránt szeretet nyilvánult meg.

A vezetés napi teendőinek ellátásához természetesen úgy, mint eddig igénybe kívánjuk venni az Akadémiának az alelnökökből és akadémiai titkárokból álló elnökségi kollégiumát, amelynek üléseire - amennyiben a Tisztelt Elnökség ehhez hozzájárul - esetenként más személyeket is meg kívánunk hívni. Az elnökség és az elnökségi kollégium munkájának helyreállítása és rendszerezése véleményem szerint nagymértékben hozzá fog járulni az Akadémia jelenlegi kissé zavaros helyzetének tisztázásához, stabilizálásához - a munka normális menetének kialakításához.

Az elnökség és megbízásából az elnökségi kollégium éberem kell, hogy figyeljék a hazánkban lezajlott eseményeket és amint erre alkalom kínálkozik össze kell hívják az Akadémia közgyűlését.

Addig azonban, amíg a közgyűlés össze nem ül indítványozom, hogy az Elnökség szüneteljen, hogy senkinek nincs joga az Akadémia nevében elvi politikai kérdésekben nyilatkozni. Ez természetesen nem zárja ki azt, hogy az elnökség, vagy elnökségi kollégium ne tegye meg a napi események által megkövetelt esetleges sürgős lépéseket, különösen olyan ügyekben, amelyek közvetlen érintik az Akadémia tagjait.

Kérem a Tisztelt Elnökséget, hogy a fenti kérdésekben kifejtett állásponatomat tegye magáévá és hatalmazzon fel, hogy az alapszabályok értelmében ebben a szellemben lássam el a közgyűlésig az operatív vezetésnek a főtitkár távollétében a főtitkárhelyettesre háruló feladatokat.

Nizsalovszky Endre akadémikus egyetért azzal, hogy a Közgyűlés összehívására a jelen helyzetben lehetőség nincsen, kéri azonban az Elnökség tagjait, hogy az előkészítő munkálatokat támogassák.

Elnökség a főtitkárhelyettes beszámolóját

elfogadja.

.....

III.

Beszámoló a Nemzeti Bizottság munkájáról és indítványok.

Nizsalovszky Endre akadémikus, a Nemzeti Bizottság titkára:

A forradalmi napok bekövetkezése után megalakult egy ideiglenes ügyintézőség, amelynek lelke Szalai Sándor lev. tag volt. Az ideiglenes ügyintézőség 1956. november 3-ára egy széleskörű tag-értekezletre hívott össze a tanácskozó tagok részvételével.

A tagértekezleten Zimmermann Ágoston akadémikus elnökletével az az álláspont alakult ki, hogy egy Nemzeti Bizottságot kell választani, amelynek feladata legyen:

- a./ a Közgyűlés előkészítése /tagválasztások, kizárások, tanácskozó tagok jogállásának rendezése/,
- b./ egy tényleges forradalmi vezetőség megválasztása saját kebeléből,
- c./ az Akadémia ügyeinek a forradalmi napokban való intézésével kapcsolatban az ügyintézés megvizsgálása.

Ezután Nizsalovszky Endre akadémikus ismertette a XI.3-i tagértekezleten megválasztott tagok névsorát.

Bejelentette, hogy az ideiglenes ügyintézőség elrendelte, hogy az Akadémia tanácskozó tagjai 1956. november hóra egyenként 2.000.- forint illetményt kapjanak.

Az ügyek intézését 1956. november 5-én átvette Szalai Sándor lev. tagtól. A közbejött események miatt azonban az ügyekkel csak f. hó 8-án tudott foglalkozni, amikor már a kormányrendelet a november 3-i tagértekezlet b./ alatt megjelölt feladatát tárgytalanná tette és a régi vezetőség helyén hagyását rendelte el.

1956. november 13-tól kezdődőleg a Nemzeti Bizottság az Akadémia ügyeivel kapcsolatosan intézkedő tevékenységet nem fejtett ki egy-két sürgős eset kivételével, mint

- a./ nem tudta leállítani a tanácskozó tagok részére az első napokban kifizetett illetményt és ezért ezt legalísan folytatta. Mikor meggyőződött arról, hogy a kifizetésre van költségvetési fedezet a Pénzügyminisztériumhoz fordult és a pénzügyminisztériumi jóváhagyás után elrendelte, hogy valamennyi belföldön lakó tanácskozó tag kapja meg 1956. november hóra a 2.000.- Ft illetményt, amennyiben tudományos fokozatuk van, járandóságukat 2.000.- forintra kell kiegészíteni.

Nem szerepeltek a tanácskozó tag listán és saját felelősségére elrendelte Náray-Szabó István és Papp Simon részére 2.000.--2.000.- forint kifizetését.

- b./ I. Tóth Zoltán lev. tag temetésének intézése.
- c./ Kibombázottak elhelyezése, sürgős segélyek kiosztása, egyetemi hallgatók kiszabadítása, stb.

Bejelenti, hogy a jövőben a tanácskozó tagok illetményét illetőleg nem kíván személyi javaslatokat tenni, azonban a Bizottság nevében kéri az Elnökséget, hogy vitás esetekben a Bizottság

részéről Bruckner Győző, Mócsy János és a Nemzeti Bizottság titkára az Akadémia vezetősége számára véleményt nyilváníthatásnak, illetőleg javaslatot terjeszthessenek elő.

Nizsalovszky Endre akadémikus, a Nemzeti Bizottság titkára az 1956.november 20-i ülésen jóváhagyott következő javaslatokat terjeszti Elnökség elé és kéri azok jóváhagyását:

- 1./ A tanácskozó tagok számára - akik 1956.november hóra 2.000.- forintot kaptak - 1956.december hóra 1.000.- forint kerüljön kifizetésre oly módon, hogy a minősítettek ezt a doktori ill. kandidátusi illetményen felül kapják meg.
- 2./ Részesüljenek juttatásban a tanácskozó tagok özvegyei is és - pedig mint a tanácskozó tagok havi 1.000.- forint összeggel.
- 3./ Több intézet fordult azzal a kéréssel az Akadémiához, hogy akik eddig óradíjat kaptak tudományos munkájukért s most számukra ennek kifizetése már nem lehetséges, segélyben részesüljenek.
- 4./ A Nemzeti Bizottság úgy határozott, hogy a káderanyagokat rendezze és kiosztja. Ezen munkálatot a Nemzeti Bizottság részéről Szalai Sándor lev.tag, az Akadémia részéről Borbély Samu lev.tag végzi. A szétosztás folyamatban van.
- 5./ Az akadémiai kiadványok egész sora nyomdakész állapotban van és az Akadémiai Kiadó irányítás nélkül maradt, ezért a Nemzeti Bizottság foglalkozott a könyv- és folyóiratkiadás kérdésével.

A Bizottság megbizta Pais Dezső, id.Issekutz Béla akadémikusokat és Szalai Sándor lev.tagot, hogy a folyamatban lévő kiadások kérdését tárgyalják meg és tegyenek megfelelő javaslatokat az Akadémia vezetősége felé. Véleménye szerint a természettudományi munkák jelenjenek meg, a társadalom- és történettudományi munkákat pedig újra lektoráltassák.

A kiküldött bizottság felvetett néhány elvi kérdést /például

- a./ mi történjék azon szerzők műveivel, akik külföldre távoztak,
- b./ mi történjék a szerkesztőbizottságok összetételével?
- c./ azokra a kiadványokra, amelyekben a régi címer szerepel az új címer kerüljön, vagy az Akadémiai Kiadó emblémája stb./

Kéri az Elnökséget, hogy a kiküldött bizottság szakszerű előmunkálatait és javaslatait vegyék figyelembe.

- 6./ A Nemzeti Bizottság az Akadémia 1956.X.23-XI.13-ig terjedő időszakban végzett ügyintézésének megvizsgálásával Vendl

Aladár elnöklete mellett Geleji Sándor, Hajós György és Lakó György bizottsági tagokat és Varga István tanácskozó tagot bizta meg.

Bognár Géza főtitkárhelyettes felhívja a figyelmet arra, hogy a könyv- és folyóiratkiadási ügyekben mindenkor a KFB tesz javaslatot az Elnökségnek. Az Akadémia tagjai pedig továbbra is fordulhatnak ilyen irányú javaslataikkal Ligeti Lajos akadémikus-hoz, a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság elnökéhez, vagy Alexits György akadémikus-hoz, a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság titkárához.

Alexits György, a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság titkára javasolja, hogy a Bizottság sürgősen kezdje meg működését az Akadémiai Kiadó és az Akadémiai Nyomda igazgatójának és esetleg az Akadémiai Nyomda Munkástanácsa elnökének bevonásával mérjék fel a helyzetet és amilyen gyorsan lehet indítsák be a munkát. A kiküldött bizottság munkáját a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság vegye köszönettel tudomásul és esetleg hívja meg ülésére a Bizottság tagjait, akik tanácsaikkal segítsék a Bizottság munkáját. Az elvi kérdéseket és a változtatásokat mint a múltban a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság terjessze jóváhagyásra az Akadémia Elnöksége elé. A kész természettudományi könyvek és folyóiratok azonnali megjelentetését indítványozza.

Fogarasi Béla alelnök: a természettudományi műveknél elvi problémák nem fognak felmerülni, azonban a társadalomtudomány területén az Elnökség részéről a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság működését javasolja megerősíteni.

Alexits György, a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság titkára javasolja, hogy a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság állítsa össze a problematikus kiadványok jegyzékét és azokat szakértőkkel superlektoráltassa és a véleményt döntés céljából terjesszék Elnökség elé.

Bognár Géza főtitkárhelyettes ismerteti a tanácskozó tagok illetményével kapcsolatban előállott súlyos helyzetet és nem javasolja, hogy az Elnökség anyagi kihatással rendelkező intézkedéseket hozzon. Megjegyzi, hogy az 1957. évi költségvetésben egyelőre még az akadémikusok illetményének kifizetése sincs biztosítva.

Javasolja, hogy a prémium- és jutalomösszegek egy részét fordítsák az osztályok segélyezésre. Az osztályok állapítsák meg, hogy az előírt keretükön belül a tanácskozó tagjaik közül kiket kívánnak segélyben részesíteni.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár felhívja a figyelmet arra, hogy a tanácskozó tagok kérdésének rendezése a következő közgyűlés igen fontos feladata lesz. Annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy kiknek a tanácskozó taggá minősítésével történt sérelem, véleménye szerint a tudományos osztályok hivatottak.

Ezért javasolja, hogy az Elnökség bizza meg a tudományos osztályokat, hogy a Közgyűlés előkészítéseképpen tekintsék át a területükhöz tartozó tanácskozó tagokat és tegyenek javaslatot az Elnökség felé arra vonatkozólag, hogy kik azok, akiknél úgy vélik, hogy sérelem történt, ill. akiknek rendes vagy levelező tagokká való minősítését javasolják.

Mérlegeljék továbbá az osztályok azt is, vannak-e olyan tagok, akik tudományos munkásságuk alapján nem méltók az akadémiai tagságra. Ezt a munkát az osztályok a vidéki akadémikusok bevonásával egy hónap alatt készítsék elő.

Indítványozza továbbá, hogy egy szűkebb Bizottság a Nemzeti Bizottsággal együtt készítse elő, hogy milyen mértékben szükséges az alapszabályok módosítása a demokratizálás következtében.

H a t á r o z a t :

1./ Elnökség a Nemzeti Bizottság hasznos munkáját megköszöni és a Bizottság titkárának jelentését tudomásul veszi.

2./ Főtitkárhelyettes utasítsa az osztályokat, hogy a rendelkezésükre álló prémiumösszegeből juttassanak segílyt az arra rászoruló tanácskozó tagoknak, özvegyeiknek és azon tudományos dolgozóknak, akik muzeumokban, könyvtárakban dolgoztak és most órábérben nem részesíthetők.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes

3./ Főtitkárhelyettes szólítsa fel a szaktitkárságokat, hogy állítsák sürgősen össze a tanácskozó tagok névsorát, lakhelyét.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes

4./ Az összeállított jegyzék alapján osztályülések foglalkozzanak az Elnökség által megadott direktivák szerint a tanácskozó tagok kérdésével és az előkészített anyag kerüljön az Elnökség plénuma elé.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes

5./ Főtitkár utasítsa az Akadémia valamennyi szervét, hogy működésüket kezdjék meg és tegyék meg az intézkedést a Közgyűlés előkészítésére.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes.

6./ Elnökség megbizza a h. főtitkárt, hogy a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság munkájának megindítása iránt haladéktalanul intézkedjen.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes

- 7./ Elnökség a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságot az I.Osztály részéről Szabolcsi Bence akadémikussal, a II.Osztály részéről Szabó Imre akadémikussal megerősíti.

Szabolcsi Bence és Szabó Imre akadémikusok felkéréséért felelős: Ligeti Lajos elnökhelyettes.

.....

IV.

Javaslat az 1956 évi prémiumok és elnöki jutalmak kiosztására.

Bognár Géza főtitkárhelyettes az 1956 évi prémium és elnöki jutalmak kiosztására javaslatot terjeszt az Elnökség elé.

Az 1956 évi prémium céljára rendelkezésre állott összegből 400.000 Ft felhasználódott a be nem tervezett tanácskozó tagok és özvegyeinek f.é. november havi illetményére. A fennmaradó 500.000 Ft-ot javasolja az osztályok rendelkezésére bocsátani azzal, hogy azt az arra rászorult tudósok segélyezésére használják fel.

Az eredményes kutatómunka jutalmazására rendelkezésre álló kb. 350.000 Ft elnöki jutalom a múlt évi gyakorlatnak megfelelően kerüljön kiosztásra.

Tolnai Gábor lev. tag, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára kéri az Elnökséget, hogy amennyiben lehetséges és a prémium összegből fennmarad bizonyos összeg, azt fordítsák az alacsony kategóriájú aspiránsok segélyezésére úgy, hogy azok illetménye a tanársegédi szintre felemelést nyerjen.

H a t á r o z a t:

- 1./ Elnökség a már III. napirendnél hozott határozata értelmében megbizsa a főtitkárhelyettest, szólítsa fel az osztályvezetősegeket, hogy a rendelkezésre álló prémiumösszegekből az arra rászorult tudósokat, tanácskozó tagokat, özvegyeiket és az alacsony fizetési kategóriájú aspiránsokat részesítsék segélyben.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes

- 2./ Az elnöki jutalom szétosztása az 1956 évi gyakorlatnak megfelelően történjék éspeu is úgy, hogy a jutalmak 1956 december 26-28 között kioszthatók legyenek.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes

- 3./ Elnökség úgy határoz, hogy kéreással fordul a Kormányhoz az aspiránsok illetményének a tanárszegédi szintre való felemelése céljából.

Felelős: Ligeti Lajos elnökhelyettes

.....

V.

Állásfoglalás Lukács György akadémikus ügyében.

Szabolcsi Bence akadémikus javasolja az Elnökségnek, mondja ki, hogy nem látja biztosítottnak a tudományos munka lehetőségeit mindaddig, míg olyan tudósok, mint Lukács György akadémikus távol vannak és nem vehetnek részt az Akadémia munkájában.

Fogarasi Béla akadémikus csatlakozik Szabolcsi Bence akadémikus javaslatához és a Kormányhoz intézendő átirat szövegére javaslatot terjeszt az Elnökség elé.

Erdey-Gruz Tibor főtitkár indítványozza az előterjesztést Erdei Ferenc akadémikus esetére is kiegészíteni. Felveti, nem volna-e helyes ebben az ügyben a Szovjetunió és a baráti államok Akadémiáinak segítségét kérni.

Fogarasi Béla alelnök helyesebbnek tartja, ha a baráti államok Akadémiái spontán tesznek lépéseket ez ügyben.

H a t á r o z a t:

Elnökség a Magyar Tudományos Akadémia előtt álló országos jelentőségű feladatok sikeres megoldásának egyik nélkülözhetetlen feltételét Lukács György elnökségi tag aktív közreműködésében látja.

Ezért a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége azzal a javaslattal fordul a Kormányhoz: tegyen lépéseket, hogy Lukács György akadémikus visszatérhessen a magyar tudományos életbe és funkcióit gyakorolhassa a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségében, a Társadalom-Történelmi Tudományok Osztálya Vezetőségében és az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen.

Az előterjesztés elkészítéséért felelős:
Ligeti Lajos elnökhelyettes.

.....

A Magyar Értelmiségi Forradalmi Tanács átiratának kérdése.

Szabolcsi Bence akadémikus felveti, hogy sürgősen tisztázni kell a Magyar Tudományos Akadémia viszonyát az új értelmiségi csúcsszervhez.

H a t á r o z a t :

Elnökség megbizsa a szük elnökséget, hogy a Magyar Értelmiségi Forradalmi Tanács f.é.november 21-i alapítónyilatkozatával és november 28-i határozatával kapcsolatban a következő hét közepén foglaljon állást.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes

.....

Álláshelyek betöltése.

Bognár Géza főtitkárhelyettes felveti a még be nem töltött státushelyek kérdését.

H a t á r o z a t :

Elnökség úgy határoz, hogy a be nem töltött álláshelyeket a jövőben az osztályok az Elnökség jóváhagyásával töltsék be.

Felelős: osztálytitkárok.

.....

Az 1957.I.negyedévi hitelszükséglet elkészítése.

Bognár Géza főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a Pénzügyminisztériumtól kapott utasítás szerint a Magyar Tudományos Akadémia 1957.I.negyedévi költségvetési hitelszükségletét 1956.dec.15-ig be kell nyújtani.

H a t á r o z a t :

Elnökség úgy határoz, hogy az 1957.I.negyedévi hitelszükséglet úgy állítandó össze, mintha az az 1956 év ötödik negyedéve volna, tehát a meglévő értékek továbbvitelét kell célul tűzni.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes.

A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete vezetése-
nének ügye.

Bóka László osztálytitkár bejelenti, hogy Sőtér István levelező tag lemondott az Irodalomtörténeti Intézet igazgatói tisztségéről. Az Intézet ideiglenes vezetésével az Intézet Tudományos Tanácsa egyik tagját, Eckhardt Sándor professzort bizták meg. Kéri az Elnökség erre vonatkozó jóváhagyását.

Fogarasi Béla alelnök felveti a kérdést, hogy ideiglenesen miért nem az igazgatóhelyettes tölti be ezt a funkciót.

H a t á r a z a t :

Az Irodalomtörténeti Intézet igazgatói tisztsége betöltésének ügyét az Elnökség leveszi a napirendről azzal, hogy ezt a szűk elnökség tárgyalja meg.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes

K.m.f.

A jegyzőkönyv hiteles:

Novobátzky Károly s.k.
akadémikus
az Elnökség tagja

Szabó Imre s.k.
akadémikus
osztálytitkár.